

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสโลกาภิวัตน์ปัจจุบันและความก้าวหน้าของข้อมูลทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศไทยในหลากหลายมิติ ทั้งในด้านสภาพทางสังคม ทางเศรษฐกิจ ทางการเมือง เทคโนโลยีและการศึกษา ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ฉะนั้นการจะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญ และเป็นกระบวนการที่ทำให้คนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้สูงขึ้นอันเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมการเมืองของประเทศ โดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 (1) รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน จนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (2) รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ, 2560 : 14) และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายการศึกษาที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542” และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริม ความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนา ระหว่างชุมชน มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านวัฒนธรรมองค์กร การเงินและทรัพย์สินทั้งจาก รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 6) ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐาน จำเป็นต้องพัฒนาโรงเรียนและบุคลากรให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่

เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีต่าง ๆ ที่มีคุณภาพมากเพียงพอมาช่วยกันผลักดันการศึกษาในส่วนที่ตนเองสามารถกระทำได้ (ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์, 2557 : 12) นั้น แสดงว่าการจัดการศึกษาที่เป็นเพียงการดำเนินงานของรัฐ เอกชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงกลุ่มเดียว ไม่เพียงพอที่จะทำให้การศึกษากระจายอย่างทั่วถึง ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และประชาชนสอดคล้องกับ ตะวัน เทวอักษร (2556 : 7) ที่กล่าวไว้ว่า การจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะพร้อมก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องของทุกคนในสังคม จะยกให้ใครกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง รับผิดชอบไม่ได้ ผู้ปกครอง หน่วยงาน ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ควรมาร่วมเป็นภาคี เครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาในท้องถิ่นของตนเอง

ดังนั้น ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงต้องมีการสร้างเครือข่ายเป็นปัจจัยสำคัญของการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้เพราะสมาชิกเครือข่ายมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานร่วมกัน เริ่มด้วยการกำหนดเป้าประสงค์กำหนดกฎเกณฑ์ ทำให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและแบ่งบทบาทหน้าที่กันทำ (เสรี พงศ์พิศ, 2548 : 9) เครือข่ายการจัดการศึกษาสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ รวมทั้งสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกระดับ สถาบันและชุมชน และเครือข่ายการเรียนรู้จะมีพลัง แต่ต้องการจัดการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จึงจะสามารถธำรงรักษาไว้ได้ ความสำเร็จของการสร้างเครือข่ายและการดำรงรักษาเครือข่ายไว้อย่างยั่งยืนเป็นสิ่งที่จะต้องควบคู่ไปกับการสร้างความร่วมมือของสมาชิกเครือข่าย โดยจะต้องเริ่มต้นที่สร้างความตระหนักร่วมกันในบทบาทและความสำคัญของภารกิจเครือข่ายที่จะต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมมีการค้นหาปัญหา ร่วมกันวางแผนร่วมกันและร่วมตัดสินใจ (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553 : 80) เครือข่ายการจัดการศึกษาจึงได้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการในยุคใหม่ที่สอดคล้องกับ สถานการณ์ทั้งด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเครือข่ายและการบริหารจัดการเครือข่ายในโรงเรียน บนพื้นฐานแนวคิดของเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคณะ (2545 : 3) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาในปัจจุบันมักจะดำเนินการในรูปแบบเครือข่าย และเป็นไปไม่ได้ที่องค์กรใดองค์กรหนึ่งจะทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องมีความร่วมมือระหว่างองค์กรหรือสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน และเป็นที่ชัดเจนว่า การดำเนินงานในรูปแบบเครือข่ายจะเกิดประโยชน์ต่อสมาชิกและองค์กรเครือข่ายอย่างมาก ซึ่งมีประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับบุคลากร และหน่วยงานทางการศึกษา ได้แก่ เป็นเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสารและความรู้ใหม่ ๆ ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกและองค์กร เป็นแหล่งระดมทรัพยากร นำไปสู่การแลกเปลี่ยนทรัพยากรและการจัดการทรัพยากรร่วมกัน เป็นการระดมสรรพกำลังเพื่อร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นร่วมกัน เป็นการร่วมแรงร่วมใจ ในการทำงาน เป็นเวทีกลางสำหรับการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เป็นการรวมพลัง อาศัยความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มหรือทีมหรือหน่วยงานต่าง ๆ มาร่วมกันทำงานในลักษณะของเครือข่ายความร่วมมือ (สมบุญ บวรศิริรักษ์. 2553 : 89)

โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เป็นโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 จัดการศึกษาให้นักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความหลากหลาย ทั้งด้านฐานะ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคม

จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน โดยมีห้องเรียนที่ตอบสนองต่อความต้องการ และพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นอกจากนี้ ด้วยเป็นโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด จึงได้เป็นโรงเรียนที่รองรับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง เป็นที่คาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ในเรื่องผลการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาซึ่งต้องอยู่ในระดับมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับ ดังนั้น โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ต้องได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายทางการศึกษาที่มีศักยภาพ ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ จึงจะส่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีรักษา ระดับมาตรฐานด้านคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ที่ผ่านมา ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งได้ดำเนินการระดมความร่วมมือในการจัดการศึกษาจากเครือข่ายทั้งจากทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง จากผลการสำรวจความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โดยสอบถามจากผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง (โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์, 2560 : 18) พบว่า ประเด็นที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การประสานงานของเครือข่ายทางการศึกษา การรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลข่าวสาร และการส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานสถานศึกษาประจำปี ปีการศึกษา 2560 (โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์, 2560 : 42) ในมาตรฐานมาตรฐาน ที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ซึ่งมีข้อเสนอแนะ คือควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากขึ้น นั่นหมายถึงผู้ที่เกี่ยวข้องยังมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่มากนัก แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานของเครือข่ายยังขาดการมีส่วนร่วม หรือมีโอกาสดำเนินงานด้านเครือข่ายการศึกษา พบว่า สมาชิกเครือข่ายยังขาดความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงานเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ขาดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยังไม่ตระหนักถึงวัฒนธรรมองค์กร และประโยชน์ที่จะเกิดต่อส่วนรวม ตลอดจนขาดการกำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายแต่ละระดับ ไม่มีความชัดเจน เพื่อนำไปสู่การทำความเข้าใจและการปฏิบัติตามบทบาทอย่างเหมาะสม บุคคลที่เกี่ยวข้องยังมีความเข้าใจถึงความสำคัญของการนำเครือข่ายมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่คลาดเคลื่อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ยังขาดรูปแบบการบริหารเครือข่ายที่ชัดเจน ซึ่งต้องบูรณาการขอขยาย ภารกิจและทรัพยากรเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ตลอดจนทุกภาคส่วนในเครือข่ายต้องให้ความร่วมมือในการทำงานแบบเครือข่ายเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์อย่างแท้จริง

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในบริหารเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เพื่อใช้พัฒนาการบริหารเครือข่าย และส่งเสริมประสิทธิภาพของความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้นักเรียน โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ได้รับการพัฒนาคุณภาพที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการจัดการศึกษา ตลอดจนสอดคล้องกับ

ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเครือข่าย การบริหารสถานศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา และการบริหารอย่างมีส่วนร่วม มาบูรณาการและพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของ โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ประกอบด้วยอะไรบ้าง
2. รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ควรมีลักษณะเป็นอย่างไร
3. รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ที่สร้างขึ้น นำไปใช้ได้จริงหรือไม่
4. รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ที่สร้างขึ้น มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การศึกษาองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
2. การสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

4. การประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอขอบเขตการวิจัยในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารเครือข่าย โดยการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์สภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ลักษณะของการบริหารเครือข่าย องค์ประกอบการบริหาร เครือข่าย แนวทางในการบริหารเครือข่าย และเงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ขอบเขตแหล่งข้อมูล

2.1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีประสบการณ์ ในการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ในการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 คน

2.2 ขอบเขตด้านประชากร

2.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวม 2,697 คน ได้แก่

- 1) ผู้บริหารและครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 110 คน
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2560 จำนวน 13 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่ใช่บุคลากรในโรงเรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนครู)
- 3) ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2,574 คน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวม 456 คน ได้แก่

- 1) ผู้บริหารและครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 110 คน โดยเก็บจากประชากรทั้งหมด
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2560 จำนวน 13 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่ใช่บุคลากรในโรงเรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนครู) เก็บจากประชากรทั้งหมด

3) ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2560 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) เพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 333 คน และได้กลุ่มตัวอย่างมาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

3. ขอบเขตตัวแปร

3.1 สภาพการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

3.2 ลักษณะของการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

3.3 องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

3.4 แนวทางในการบริหารเครือข่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

3.5 เงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

1. ขอบเขตเนื้อหา

1.1 การสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

1.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.3 การสร้างคู่มือ และประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

2. ขอบเขตแหล่งข้อมูล

2.1 ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

2.2 ผู้ให้ข้อมูล ในการประเมินความเหมาะสมของคู่มือ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมประชุมสนทนากลุ่ม ได้คัดเลือกกันเอง โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

3. ขอบเขตตัวแปร

3.1 ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

3.2 ความเหมาะสมของคู่มือการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ประกอบด้วย ผลดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเครือข่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 2,598 รวม คน ได้แก่

1.1 ผู้บริหารและครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2561 และ ปีการศึกษา 2562 รวม 98 คน

1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 รวม 13 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่ใช่บุคลากรในโรงเรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนครู)

1.3 ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2,487 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวม 239 คน ได้แก่

2.1 ผู้บริหาร และครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2561 และ ปีการศึกษา 2562 รวม 98 คน โดยข้อมูลแบบสอบถามเก็บจากประชากรทั้งหมด

2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 รวม 13 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่ใช่บุคลากรในโรงเรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนครู) เก็บจากประชากรทั้งหมด

2.3 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ จำนวน 128 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการเครือข่าย ผู้ปกครอง จำนวน 128 คน โดยคัดเลือกมาจากคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในแต่ละห้องเรียน 64 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 2 คน

3. ขอบเขตตัวแปร

ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ดังนี้

3.1 ผลดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

3.2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ด้านคุณภาพการศึกษา

3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ประเมินว่ารูปแบบ มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับใด

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครู โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 98 คน โดยข้อมูลเก็บจากประชากรทั้งหมด

3. ขอบเขตตัวแปร

3.1 ความถูกต้องของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

3.2 ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

3.3 ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

3.4 ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ หมายถึง รูปแบบที่มีลักษณะโครงสร้าง และองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายที่มีแนวทางการพัฒนา

ที่ส่งผลให้การบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วยหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกระบวนการบริหารเครือข่าย ส่วนที่ 3 ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ มีรายละเอียดดังนี้

1. ส่วนนำ หมายถึง ส่วนแรกของรูปแบบที่กล่าวถึง หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์

1.1 หลักการของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ หมายถึง ความรู้ ความคิด ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารเครือข่ายที่นำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบ และแนวทางการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบนั้น ๆ

1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ หมายถึง ความมุ่งหมาย และประโยชน์ของการบริหารเครือข่ายที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านคุณภาพนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และผลการเข้าร่วมกิจกรรมการประกวด การแข่งขันทักษะทางวิชาการของนักเรียน

2. เนื้อหา หมายถึง ส่วนที่อธิบายถึงองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จุดมุ่งหมาย แนวทางการพัฒนา ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละองค์ประกอบ และกระบวนการบริหารเครือข่าย

2.1 องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง องค์ประกอบในรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำหนดสมาชิกเครือข่าย คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย การประสานงานเครือข่าย ขอบข่ายและภารกิจความร่วมมือ และการปฏิบัติงานและการประเมินผล

2.2 กระบวนการบริหารเครือข่าย หมายถึง ส่วนที่อธิบายถึงวิธีการขั้นตอนการบริหารเครือข่ายที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กร ขั้นตอนที่ 3 การประสานงาน ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุง

3. เงื่อนไขความสำเร็จ หมายถึง ส่วนที่อธิบายถึง สิ่งที่ต้องคำนึงถึง และสิ่งที่ควรปฏิบัติ เพื่อให้การนำรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเกิดประสิทธิภาพ

ความถูกต้องของรูปแบบ หมายถึง รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีเนื้อหาเป็นไปตามทฤษฎีและหลักวิชาการ

ความเหมาะสมของรูปแบบ หมายถึง รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนได้

ความเป็นไปได้ของรูปแบบ หมายถึง ความสามารถในการนำบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ไปใช้ได้จริงในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน

ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ หมายถึง รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบองค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
2. ได้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ที่มีความเหมาะสม
3. ได้ทราบผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
4. ได้ทราบผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์
5. เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาทั่วไป